

Список використаних джерел:

1. Ланцова Л.А. Соціологічна теорія девіантної поведінки /Л.А. Ланцова, М.Ф. Шурупова // Соціально-політичний журнал. – 1993. – № 4. – С. 8.
2. Бондарчук О.І. Психологія девіантної поведінки: Курс лекцій. - К.: МАУП, 2006. – С. 88.
3. Дюркгейм Э. О разделении общественного труда// Дюркгейм Э. О разделении общественного труда. Метод социологии. – М.: Наука, 1990. – С. 69 - 70.
4. Мертон Р. К. Социальная теория и социальная структура // Социс, 1992, № 2. – С. 17.
5. Кудрявцев В.Н. Правова поведінка. Норма і патологія. М.: Наука, 1982. С. 39.
6. Головаха Е.І. Соціальне божевілля. Історія, теорія і сучасна практика/ Е.І. Головаха, Н.І. Панінна. – К: Абрис, 1994. – С. 237.

Синько Євген Віталійович, курсант 2 курсу факультету №1 Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: Талдикін О.В., доцент кафедри теорії та історії держави і права Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

РЕФЕРЕНДУМ ЯК ЗАСІБ НАРОДНОЇ ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ

Сьогодні Україна впевнено прямує до Європейських стандартів. Важливим питанням є забезпечення демократизму в державі. Так, існує декілька форм безпосередньої демократії – основними з них є вибори та референдуми. Законодавство України розрізняє два види референдумів: загальноукраїнський та місцевий. Референдуми відіграють важливу роль у становленні української державності. Насамперед Україна здобула свою незалежність завдяки референдуму.

Першим значимим всеукраїнським референдумом можна назвати референдум 17 березня 1991 року. Це був всесоюзний референдум, на якому було винесене питання про збереження СРСР як оновленої федерації рівноправних суверенних республік. Явка була 83%, «за» збереження СРСР проголосувало 70% виборців [6]. Слід відзначити що явка була просто неймовірною, майже все населення УРСР. Однак, крім цього питання, на території УРСР було винесено додаткове питання республіканського значення, яке мало значне історичне значення для становлення Української незалежності. Це питання про те, щоб Україна була у складі Союзу радянських суверенних держав на засадах Декларації про державний суверенітет України, яка була прийнята 16.07.1990 року. На це питання «За» відповіли вже 80% [7]. З цього виходить, що українці на той час прагнули збереження СРСР, але із більшими повноваженнями республіканської влади. Але в цей же день в Івано-Франківській, Львівській та Тернопільській областях було винесене ще одне питання – «чи хочете ви, щоб Україна стала незалежною державою, яка самостійно вирішує всі питання внутрішньої та зовнішньої політики?». Результати в цих трьох областях значною мірою різняться від загальним результатом референдуму. На всесоюзне питання «за» проголосувало в середньому 17% виборців, що прийшли на голосування. На республіканське – 41%, та на Галицьке питання – 88% [7]. Це нам говорить про те, що не всі громадяни погоджувалися із рішенням про збереження СРСР та статусу республіки як суб'єкту федерації, а прагнули вже становлення незалежності.

З цією думкою тодішньої меншості погодилися вже під кінець того ж року. 1 грудня 1991 року відбувся ще один всеукраїнський референдум. На ньому було винесено одне питання: «Чи підтверджуєте Ви Акт проголошення незалежності України?» Для його проведення по всій території України було створено 34 093 дільниць для голосування. 37 885 555 осіб було внесено до списків громадян, що мали право голосу. 31 943 820 осіб або 84,32% тих, хто мав право голосувати, отримали бюлетені для голосування. З них 28 804 071 осіб (90,32%) проголосувала «За» [1]. Ця подія мала найважливіші для українського народу наслідки – утворення незалежної України. Знов ми бачимо, що явка на референдумі дуже велика. Це означає, що дане питання хвилювало все населення тодішньої Української РСР, хоча референдум був ініційований Верховною Радою УРСР, а не самим населенням (ініціативною групою). Він був проведений на основі закону УРСР «про всеукраїнський та місцеві референдуми» від 03.07.1991 р. [2, 331]. Цей референдум мав імперативний характер, тобто його рішення повинно бути приведено в дію в обов'язковому порядку. Так і відбулося – Верховна рада затвердила Акт проголошення незалежності

України і цим самим проголосила Україну незалежною суверенною державою.

Третім і поки що останнім всеукраїнським референдумом був референдум, який відбувся 16 квітня 2000 року. Він був проведений вже на основі народної ініціативи. На цей момент право голосу мали 36629926 громадян. На голосування, як і при першому референдумі прийшла більшість населення України, які мали право голосу, а саме 29728575 осіб (81,15%). На відміну від першого референдуму, на референдумі 2000 року було винесено не одне, а чотири питання (спочатку виносилося шість, але два питання були визнані неконституційними). Усі питання референдуму отримали підтримку виборців: за питання про додаткові підстави для дострокового припинення повноважень Верховної Ради України проголосувало 84,69 % громадян України, що взяли участь у голосуванні; за обмеження депутатської недоторканості – 89 %; за зменшення конституційного складу парламенту з 450 до 300 народних депутатів України – 89,91 %; за необхідність формування двопалатного парламенту в Україні – 81,68 % [3]. Утім результати цього всеукраїнського референдуму так і не були реалізованими. Відповісти на питання «Чому?» дуже важко, так як за рішенням Конституційного суду рішення цього референдуму є обов'язковими для розгляду та прийняття в порядку передбаченому Конституцією України [4].

Враховуючи тенденцію проведення обох всеукраїнських референдумів можна виділити декілька особливостей: 1. Велика явка виборців – у всіх референдумах більше 80%. Майже все населення України брало участь у проведенні цих референдумів. Для порівняння, в Польщі на референдумі про вступ Польщі до Європейського союзу, який відбувся 7–8 червня 2003 року явка була 58,85% [5]. З цього можна зробити висновок, що українці не байдужі до долі своєї держави і розуміння того, що кожен голос має свій вплив на результати референдуму, але це ще не вказує на великий рівень правосвідомості населення. 2. Великий відсоток голосів відданий за прийняття змін. В усіх випадках, крім питання про збереження СРСР, «за» проголосувало більше 80%. Якщо зрівняти з вищевказаним референдумом в Польщі, за проголосувало 77% [5]. Це може вказувати як і на правосвідомість населення так і на її відсутність. Все залежить від знання народом того законопроекту або зміни за який вони голосують. Наприклад якщо взяти референдум 17 березня 1991 року, то три області УРСР проголосували проти збереження СРСР, та проголошення незалежності України. Це пояснювалося активною діяльністю Галицької асамблеї, тоді як більшість населення сліпо прийняли пропозицію збереження СРСР. При проведенні другого референдуму питання було одне, пряме та зрозуміле за своїми наслідками, тому питання про розгубленість українців, на нашу думку не актуальна, хоча знов таки ж ми бачимо, що народ просто прийняв пропозицію парламенту. а третій референдум мав цілих чотири питання про внесення змін в Конституцію, де наслідки не були повністю усвідомлені населенням, і знов таки ж більшість проголосувала «за», не розуміючи майбутніх наслідків. Високий відсоток голосування за внесення змін можна пояснити бажанням народу постійно розвиватися, змінювати те, що вже є, так як рівень життя на цей момент їх не влаштовує.

Загалом велика явка на референдум є позитивним моментом, так як ми бачимо свідоме прагнення населення до розвитку країни та небайдужість до їх подальшої долі, але «сліпе» голосування за внесення змін, на нашу думку, є досить негативним явищем, так як влада, по суті може просто грати собі на користь і користуватися недосвідченості громадян з певного питання. К негативним моментам всеукраїнського референдуму слід віднести його характер, тобто він є імперативним чи консультативним, так як рішення референдуму 2000 року не були прийняті.

Сподіваємося, що в майбутньому закон буде уникати можливості виникнення спірних питань щодо всеукраїнського референдуму, а народ не втратить своє бажання щодо участі у вирішенні важливих для країни питань та з кожним роком буде підвищувати свою правосвідомість.

Список використаних джерел:

1. Відомості про результати всеукраїнського референдуму 1 грудня 1991 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.archives.gov.ua/Sections/15r-V_Ref/index.php?11;
2. Конституційне право України за редакцією В.Ф. Погорілка – Київ, 2003 – с. 331
3. Повідомлення центральної виборчої комісії про підсумки всеукраїнського референдуму 16 квітня 2000 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cvk.gov.ua/ows-doc/doc-ref/rez.htm>
4. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційними поданнями 103 і 108 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Указу Президента України "Про проголошення всеукраїнського референдуму за народною ініціативою" // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-00>
5. Референдуми в Польше // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ru.encydia.com/en/Референдуми_в_Польше
6. Всесоюзний референдум про збереження СРСР // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.wikiwand.com/uk/Всесоюзний_референдум_про_збереження_СРСР

7. Конституанта – Всесоюзний референдум, Всеукраїнське опитування, Галицький референдум 1991 року. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://constituanta.blogspot.ru/2011/02/1991.html>

Совтан Юлія Василівна, курсант 2-го курсу ННІ №1 НАВС

Науковий керівник: Тихомиров Д.О. доцент кафедри теорії держави та права НАВС, кандидат юридичних наук

СУЧАСНІ ЕЛЕМЕНТИ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВИ

Механізм держави — це система всіх державних організацій, які здійснюють її завдання і реалізують функції. Соціальне призначення держави виконується її механізмом, який складається з органів держави, державних підприємств і державних установ, які, в цілому, називаються державними організаціями.

Частина державних організацій наділяється владними повноваженнями, тобто правом видавати загальнообов'язкові рішення і вимагати та контролювати процес їхнього виконання, що використовуються для здійснення управління у суспільстві з метою реалізації завдань і функцій держави. Ця частина механізму держави називається апаратом держави.

Державні підприємства і державні установи — це такі організації, які під керівництвом державних органів (апарату держави) практично здійснюють функції держави у сфері виробничої діяльності, безпосередньо пов'язаної зі створенням матеріальних цінностей (державні підприємства — завод, фабрика, хлібопекарня), чи діяльності, пов'язаної зі створенням нематеріальних цінностей (державні установи — школи, театри, музеї, лікарні). Державні підприємства й установи, як складові частини системи державних організацій, тобто механізму держави, являють собою організовані державою трудові колективи робітників і службовців на чолі з призначеним державою і діючим на основі єдиноначальності відповідальним керівником. На відміну від державного апарату, зміст діяльності державних підприємств полягає у створенні матеріальних цінностей, задоволенні суспільних інтересів, здійсненні інших економічних функцій. Державні установи займаються невиробничою діяльністю і покликані задовольнити суспільні інтереси у сфері охорони здоров'я, наукових досліджень, проектування, освіти тощо.

Державні установи й організації відрізняються від державних органів тим, що вони не мають владних повноважень, тобто не є носіями державної влади. Вони відрізняються від державних органів також своєю, тільки їм притаманною, організаційною структурою, характером повноважень. Так, адміністрація підприємства чи установи здійснює управлінські функції виключно у сфері своєї діяльності в рамках конкретного підприємства чи установи, у той час, коли владні повноваження державного органу поширюються на невизначене коло осіб. Пам'ятаючи відмінність між державними організаціями й установами та державними органами, необхідно мати на увазі, що їх не можна протиставляти одне одному, вони є складовими механізму держави, і власне державний апарат, тобто система державних органів, у процесі здійснення державного керівництва забезпечує практичну реалізацію функцій держави, завдяки діяльності підприємств і установ, якими він керує.

Найактуальнішою є модернізація системи МВС. Адже тепер до Міністерства внутрішніх справ входять не тільки правоохоронні органи, але й Національна гвардія, Державна міграційна служба, Державна прикордонна служба, Державна служба з надзвичайних ситуацій і відповідно Національна поліція. Це все елементи механізму держави.

Ці всі підрозділи підконтрольні МВС, тобто дане підзаконні нормативно-правові акти міністерства є обов'язковими для виконання всіма вищезгаданими структурними елементами.

Стосовно Національної поліції кардинально змінилася її структура. Вона керується новоприйнятим Законом України «Про Національну поліцію». Створено та реформовано безліч підрозділів. Також ліквідовано такі елементи МВС як ДАІ і т.д.

Принципово змінилася система органів місцевого самоврядування, оскільки наша держава, оскільки вона з відносно децентралізованої стала абсолютно децентралізованою. В 2015-2016 роках внесені зміни до Закону України про місцеве самоврядування. Ланка, яка з'єднувала владу територіальних громад з центром ліквідована, в результаті розширено повноваження влади на місцях, створено нові посади. Внесені зміни до Конституції України щодо децентралізацію влади.

2016 року прийнятий Закон України «Про державну службу», де змінено штатний склад працівників державної служби, а саме категорії посад, що відповідно вплинуло на розподіл їх функціональних обов'язків.